

Iakttagelser rörande bivråkens, *Pernis apivorus*, häckning.

Av

Edvard Rådberg.

anslutning till fjolårets korrespondens med professor LÖNNBERG om bivråken ber jag få meddela några iakttagelser från årets ringmärkning. Bivråken har i år varit talrik. Tio bon ha av mig undersökts, och av dessa ha nio legat i Grythytte socken. Åtta ha varit bebodda, och i sex har häckning förekommit. Två bon ha undan för undan prytt med löv, utan att äggläggning skett, samma förhållande alltså som i fjol.

Det är för mig alldeles förbluffande att finna bivråken så talrik. Möjligen beror det på årets rikliga förekomst av humlor och getingar, som orsakat en koncentration av bivråk i dessa trakter, men det är heller ej otänkbart, att fågeln normalt förekommer i denna omfattning. De kommande åren få visa detta. Bivråken undandrager sig ju genom sin sena häckning mycket av den ödesdigra uppmärksamhet, som kommer t. ex. duvhöken till del. Många av mina skogvaktare ha tidigare aldrig iakttagit bivråk, förrän jag nu inriktat dem på den. Genom att intressera dem för saken har det, som jag tror, lyckats att få reda på de flesta boplatserna för året i denna trakt. Såväl omvråk som bivråk äro på Hellefors Bruks A.B:s stora komplex fullkomligt fredade, och i detta förhållande ligger givetvis en av orsakerna till den stora stammen.

Bona A, B, C och D i det följande äro samma bon, som av professor LÖNNBERG i fjol betecknades med dessa bokstäver. Övriga bon äro funna i år. Bona C och D har jag ägnat särskild uppmärksamhet, enär de ligga utefter stråkvägar, som jag ofta bereser.

Här nedan iakttagelser från de olika bona:

A) Detta bo, som under 1932 lövpryddes utan att häckning skedde, var i år obebott.

B) Häckning 1932, obebott i år.

C) I detta bo ingen häckning 1932, men lövprytt under lång tid. I år häckning.

²⁶/₆. Boet rikligt prytt med färska kvistar av lind, björk, al och asp, vilka trädslag växa i närheten. Inga ägg. En oäten vinge av en ung trast i boet.

⁴/₇. Honan i boet, låg ofantligt tryggt. Då jag tog i boträdet, bredde hon ut sina vingar snett uppåt till deras fulla vidd och förblev så, tills dess jag stack huvudet över bokanten. Vi fixerade varandra på några decimeters avstånd, varpå hon hoppade ur boet och dök undan. Ett ägg. Dessa bivråkar lämna ett gott exempel på, hur litet generad denna fågelart kan vara av människans närhet i övrigt. Boet ligger tätt intill Bergslagsbanan med dånande tågsätt många gånger dagligen och dessutom helt nära en gård med trafikerad väg.

⁶/₇. Två ägg i boet, det sista helt ljust.

⁴/₈. Det först lagda ägget under kläckning. Hål på ägget, ungen pipande inuti. Bivråkens ruvningstid alltså ca 31 dygn.

¹⁹/₈. Två ungar, dock små, endast dun på kroppen. Hela boytan täckt med getingkakor. Honan höll just på att mata ungarna ur en till hälften urplockad getingkaka. Ungarna voro totalt fullproppade med larver, den ena låg flämtande på sidan med sprängfärdig kräva.

²⁶/₈. Ungarna halvstora, hade växt betydligt sedan föregående gång. Vingpennorna spirade. Ringmärkning.

I samtliga bon har jag iakttagit, att ungarna växa mycket smått de första fjorton dagarna, men sedan ofantligt snabbt.

Delvis beror nat dräkten gör unga

D) ²¹/₈. Boe
⁴/₆. »

⁷/₆. Ett ägg,
²⁶/₆. » »

⁴/₇. Hanen

står i en sluttnin
Hanens gråblå h
lugnt men flög,
ännu ej kläckt.

⁷/₇. Fullkon
tiden för äggets
mare än mellan
ningstiden ligger
ungen. Denna t
duvhök. Ungens
längre än på orn

¹⁸/₇. Hanen
vädret. Ungen u
av en späd, nyst

⁴/₈. Ungen

¹²/₈. Ungen
högst 40 dygn i
ej går ur boet, f

E) Boet fun
döma kläckta un

F) Funnet i
men rikligt med
och sist den ²¹/₈.
färskt löv, huvuc
synlig i närheten
omedelbara närh

G) Boet fun
i boträdet och
bo låg i björk.

H) Funnet den $10/7$ med två små ungar, kläckta c:a den $10/7$. Ringmärkta den $7/8$.

I) Boet funnet den $4/6$. Då rikligt lövat. Nytt för året, byggt på gammalt ekorrbo. Besökt upprepade gånger och sist den $7/8$, då det fortfarande var rikt lövat. Ingen äggläggning. Vråken visade sig vid boet flera gånger.

K) Boet funnet den $5/7$ med nykläckta ungar. Sedan ej besökt förrän den $9/8$ för ringmärkning, då ungarna voro flygfärdiga. Den ena ungen flög ur boet men infångades några hundra meter bort. Visar också, att den unga bivråken behöver 35—40 dygn för att bli flygfärdig.

Ovanstående visar:

att bivråken ruvar c:a 31 dygn;

att hanen deltagar i ruvningen och även hjälper till att värma ungarna;

att ungarna behöva 35—40 dygn för att bli flygfärdiga;

att äggläggningen sker på så olika tider som början av juni—början av juli. Eftersom detta sker på samma trakt med, som man måste förmoda, likartad utveckling av stekarlarna, måste den olika äggläggningstiden bero på olikheter hos fågelindividerna. Fåglar, som häcka första gången, kunna väl tänkas göra detta senare än de äldre;

att bobyggande utan häckning förekommer ingalunda sällsynt;

att bivråken endast i undantagsfall drager annan föda än stekellarver till ungarna.

Rörande *ormvråken* har jag under sommaren med fullkomligt tillförlitliga data konstaterat, att ungarna kvarligga c:a 50 dygn i boet. Bivråkens snabbare utveckling är väl en anpassning till hans sena häckning.¹ En del bivråkungar bli ju ändå inte flygfärdiga, förrän en god bit in i september.

Under kommande år skall jag ha ett vaksamt öga på alla

¹ Denna torde i sin tur stå i förbindelse med bivråkens diet och ungarernas uppfödande med stekellarver, på vilka tillgången ej blir riklig förr än ett stycke in på sommaren. Den lättsmälta och näringsrika födan av insektlarver påskyndar sedan i sin ordning bivråkungarnas raska utveckling.

Red.

dess bivråke
kan vara av ir

of observation

Incubation

The male

young against r

The young

The laying

beginning of J

laying the first

It is no u

with leafy twigs

green twigs are

near the nest.

The Honey

only exceptiona

The young

have with full

so much rasher

adaptation to

nection with its

dessa bivråkbön, och meddela professor LÖNNBERG vad som kan vara av intresse.

Summary

of observations on the breeding habits of the Honey-Buzzard:

Incubation about 31 days.

The male partakes in brooding the eggs and in protecting the young against rain or cold weather.

The young need 35—40 days to be fledged.

The laying season varies from the beginning of June to the beginning of July. Probably the old birds lay first, and those laying the first time later in the season.

It is no uncommon occurrence that nests are built and lined with leafy twigs without any breeding taking place in them. The green twigs are taken from linden, birch, alder and aspen growing near the nest.

The Honey-Buzzard feeds the young with hymenopterous larvae, only exceptionally with other food.

The young of the Common Buzzard stay in the nest, as I have with full certainty stated this summer, about 50 days. The so much rasher development of the Honey-Buzzard is no doubt an adaptation to its late breeding, which in its turn stands in connection with its diet.

i ca den

för året,
iger och
ägglägg-

Sedan ej
oro flyg-
es några
åken be-

r till att

gfärdiga;
örjan av
na trakt
av stek-
olikheter
n, kunna

galunda

föda än

ned full-
varligga
r väl en
ngar bli
nber.

a på alla

diet och
lig förr än
av insekt-
ng.

Red.